

Naturvärden vid Domfällerör Växjö 2011

*Text och foto: Tobias Ivarsson, Svanås Hagtorpet, 342 64 Ör, tel. 0472-76167.
saperda@spray.se*

Innehållsförteckning

Metodik	2
Tidigare inventeringar	3
Beskrivning av området	3
Intressanta arter	4
Delområdesbeskrivningar	5
Speciella hänsyn vid en exploatering	22
Referenser	22

Metodik

Inventeringen har utförts under sommaren 2011. Som grund för inventeringen har flygbilder legat och avgränsningen av olika delområden har gjorts utifrån dessa. Inventeringens syfte har varit att bedöma olika områdens naturvärden och ge en dokumentation av förekommande intressanta arter. För att på ett lätt sätt redovisa naturvärden har siffervärden mellan 1 och 10 tagits fram med följande riktlinjer:

N=1 - ringa naturvärden

N=3 - måttliga naturvärden

N=5 - ganska höga naturvärden

N=7 - höga naturvärden

N=9 - mycket höga naturvärden

N=10 - mycket höga naturvärden (klart reservatsklass i sig)

Vid bedömandet av naturvärdet och för beskrivningen av olika områden har följande särskilt beaktats:

- biotop
- trädskiktets artsammansättning och åldersfördelning.
- fältskiktets täckning och dominerande arter samt speciella intressanta arter.
- mosskiktets täckning och förekomst av mera krävande arter som olika signalarter.
- intressanta noterade arter bland övriga organismgrupper såsom insekter, lavar och fåglar.
- viktiga nyckelmiljöer som död ved, vedsvampar, blomrika marker och stora träd.
- områdets läge i förhållande till andra biotoper i närheten.
- områdets potential att utvecklas till ett område med riktigt höga naturvärden inom en snar framtid.
- områdets naturlighet (påverkan från människan).

Tidigare inventeringar

Delar av gräsmarken väster om kyrkogården var med i inventeringen av grönområden i Växjö stad 2005 (Ivarsson 2006). Området hade lokalnummer 102 och redan då uppmärksammades området för sitt rika insektsliv med bland annat förekomst av vädssandbi.

Beskrivning av området

Det inventerade området innefattar dels gräsområden väster om Hovshaga kyrkogård och skogsområden öster om Hovshaga kyrkogård.

Skogar

Skogarna består av mest äldre barrskog. Skogen är mestadels trivial, men har framförallt kvaliteter som rekreationsskog, fågellivet är också rikt med flera typiska barrskogsarter exempelvis Växjö's kommunfågel tofsmesen. Längst i norr finns en tallbevuxen mosse.

Öppna marker

De öppna gräsmarkerna väster om kyrkogården är blomrika och har ett rikt insektsliv med mycket fjärilar och bin. Flera sällsynta insektsarter påträffades och området har en viktig funktion då det ligger i ett stråk av flera värdefulla gräsmarker mellan Bäckaslövsområdet i söder och Kronoberg i norr.

Intressanta arter

Väddsandbi *Andrena hattorfiana* NT- nära hotad, Åtgärdsprogram för hotade arter.

Ett solitärt vildbi som är helt knuten till åkervädd. Arten finns spridd i kommunen i öppna landskap med mycket blommor. Påträffades redan vid inventeringen av stadens grönytor 2005 och återfanns i delområde 13 med en hona och en hane den 26 juni 2006.

Storfibblebi *Panargus banksianus* VU-sårbar

Ett mycket överraskande fynd av detta fibbleberoende bi. Arten är endast påträffad på en handfull lokaler i länet och tidigare fanns inga fynd i Växjö stad. Befäster både det inventerade områdets naturvärden knutna till blomrika marker och stadens status som ett område med hög biologisk mångfald knuten till torra blomrika marker. Arten hittades i delområde 13. Även det ovanliga fiblemurarbiet *Osmia leani* hittades i det inventerade området, även denna är ny för Växjö stad.

Väddsandbi och större fibblebi två rödlistade arter som påträffades i delområde 13 den 26 juni.

Ceutorhynchus griseus NT- nära hotad

Vivel som lever på backtrav. Galler av arten hittades på torra partier i delområde 16. Arten finns spridd i Växjö stad.

Skogsfåglar

Barrskogarna hyser ett rikt fågelliv med ”storskogsfåglar” som tofsmes, talltita och spillkråka.

Signalarter

Bland skogsstyrelsens signalarter återfanns långflikmossa.

Delområde 1

Beskrivning: Produktionsgranskog med sparsam fältvegetation. Mycket sälg i östligaste delen av området.

Naturvärde: 4

Datum: 2011-06-15

Biotop: Granskog

Dominerande trädslag: Gran.

Övriga trädslag: Tall, sälg och björk.

Maximal omkrets på träd:

Död ved: Enstaka torrträd av gran.

Buskskikt: Mycket sparsamt med hallon.

Dominerande arter i fältvegetation: Kruståtel.

Övriga arter i fältvegetationen: Vårfryle, ängskovall och blåbär.

Dominerande arter i mosskiktet: Väggmossa.

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar: Sälgticka och klibbticka.

Insekter:

Fåglar: Rödstart (häckar), stenskvätta 1 juv, lövsångare, rödhake, ringduva och bofink.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 2

Beskrivning: Blandskog på fuktig till våt mark. Mycket multnande ved och vedsvampar, rikt fågelliv.

Naturvärde: 7

Datum: 2011-06-15

Biotop: Sumpskog.

Dominerande trädslag: Gran och björk.

Övriga trädslag: Al och tall.

Maximal omkrets på träd: **Död ved:** Granlåga 4, björklåga 2, björkhögstubbe 3, allhögstubbe 1, tallhögstubbe 1 och talllåga 1.

Buskskikt:

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Kråklöver, gråstarr, skogsstjärna, skogsfräken, blåbär, lingon och kruståtel.

Dominerande arter i mosskiktet: Vitmossor.

Övriga arter i mosskiktet: Fingermossa, fyrtandsmossa.

Svampar: Björkticka, alticka, sprängticka och violtagging.

Insekter:

Fåglar: Nötväcka, bofink, rödhake, kungsfågel, svarthätta, svartmes och talgoxe.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 3

Beskrivning: Äldre barrskog, många grova granar med en omkrets över 200 cm. Fin rekreationsskog. Ganska stort inslag av tall och björk.

Naturvärde: 7

Datum: 2011-06-15, 2011-06-26

Biotop: Barrskog.

Dominerande trädslag: Gran.
körsbär.

Övriga trädslag: Björk, tall, rönn, ek, sälg, asp och

Maximal omkrets på träd: 260 cm gran.

Död ved: Sparsamt med dör ved av gran och tall.

Buskskikt:

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Vårfryle, ekorrbar, ängskovall, mjölkört, hundäxing, nejlikrot, ärenpris, skogsstjärna, kruståtel, fyrkantig johannesört, fingerborgsblomma och träjon.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar: Klibbticka, violtagging.

Insekter: Luktgräsfjäril.

Fåglar: Rödhake, svartmes, svarthätta, nötväcka, koltrast, bofink, trädkrypare, tofsmes, kungsfågel och skata.

Övrigt: Ekorre.

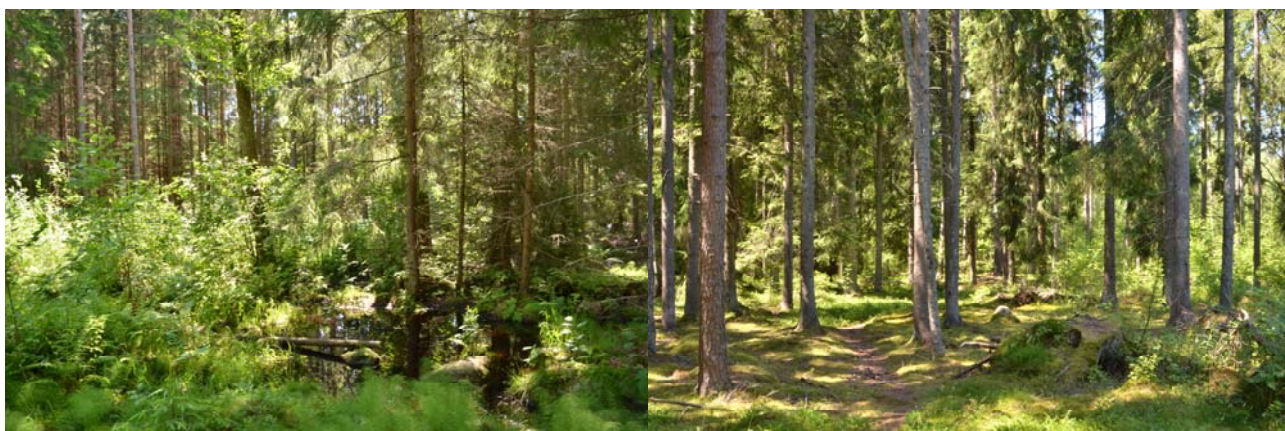
Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 4

Beskrivning: Barrskog på torr- fuktig mark. Längst i syd mot stigen en liten ängsrest med bl.a. rotfibbla, käringtand och jungfrulin.

Naturvärde: 6

Datum: 2010-06-26

Biotop: Barrskog

Dominerande trädslag: Gran.

Övriga trädslag: Björk, rönn, al och tall.

Maximal omkrets på träd: 160 cm tall.
torrträd av gran.

Död ved: Enstaka barrträd och lövträdslågor och

Buskskikt: Sparsamt med hallon och lövsly.

Dominerande arter i fältvegetation: Kruståtel och blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Skogsfräken, veketåg, stjärnstarr, vårfryle, träjon, majbräken, smultron, ljung, mannagräs, videört och kärviol.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet: Kammossa.

Svampar: Björkticka.

Insekter: I ängsmarken längst i syd noterades ängssmygare, älggräspärlemorfjäril, puktörneblåvinge, fyrfläckad trollslända och brunsprötad skymningssvärmare.

Fåglar: Bofink, svarthätta, taltrast, koltrast och rödhake.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 5

Beskrivning: Hygge med ung lövskog . enstaka kvarstående tallar.

Naturvärde: 3 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Hygge.

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Tall.

Maximal omkrets på träd: 200 cm tall. **Död ved:**

Buskskikt: Rikligt med lövsly och enstaka hallonbuskar.

Dominerande arter i fältvegetation: Kruståtel.

Övriga arter i fältvegetationen: Mjölkört, harstarr, ängskovall, blåbär och gråstarr.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Laphria flava (rovflug)

Fåglar: Koltrast, trädgårdssångare, ringduva och taltrast.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 6

Beskrivning: Varierad barrskog från tät ung, till äldre gles. Fina alar och sälgar finns längst i nordväst.

Naturvärde: 5

Datum: 2011-06-26

Biotop: Barrskog.

Dominerande trädslag: Gran.

Övriga trädslag: Björk, tall, al och sälg.

Maximal omkrets på träd: 160 cm tall.
gran och tallåga.

Död ved: Sparsamt med död ved bl.a. torrträd av

Buskskikt: Druvfläder och lövsly av rönn, björk, oxel och ek.

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Blekbalsamin, ekorrbar, revlummer, harsyra, vårfryle, kruståtel, ängskovall, mjölkört och ljung.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar: Violticka.

Insekter:

Fåglar: Kungsfågel, bofink och rödhake.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 7

Beskrivning: Lövskog som domineras av unga sälgar.

Naturvärde: 6 **Datum:** 2010-06-26 **Biotop:** Lövskog.

Dominerande trädslag: Sälg. **Övriga trädslag:** Björk, rönn, gran, al och asp.

Maximal omkrets på träd: 100 cm björk. **Död ved:** Granlåga 1.

Buskskikt: Lövsly och hallon.

Dominerande arter i fältvegetation: Rödven.

Övriga arter i fältvegetationen: Klockpyrola, vårfryle, kruståtel, åkerfräken, gökärt, ängskovall, stinknäva, vitsippa, stjärnstarr, fyrkantig johannesört, teveronika, harstarr, flenört, nejlikrot, praktgulplister, majbräken, smultron, brännässla, ekbräken och nejlikrot.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet: Kranshakmossa och praktstjärnmossa.

Svampar: Klibbticka.

Insekter:

Fåglar: Blåmes och svarthätta.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 8

Beskrivning: Äldre variationsrik barrskog med stort inslag av björk och tall. Fin rekreationsskog.

Naturvärde: 7 **Datum:** 2011-06-26

Biotop: Barrskog.

Dominerande trädslag: Gran.

Övriga trädslag: Tall, björk och rönn.

Maximal omkrets på träd: 200 cm gran.
gran.

Död ved: Sparsamt med död ved bl.a. torrträd av

Buskskikt: Lövsly av rönn och ek.

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Ekorrhäring, lingon, kruståtel, ängskovall, skogsstjärna och örnbräken.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter:

Fåglar: Rödhake, järnsparv, koltrast, grönfink, trädkryp och talgoxe.

Övrigt: Ekorre.

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 9

Beskrivning: Hygge med mycket lövsly av björk.

Naturvärde: 3 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Hygge.

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Tall, gran, rönn och ek.

Maximal omkrets på träd: 200 cm tall. **Död ved:**

Buskskikt: Hallon och lövsly.

Dominerande arter i fältvegetation: Kruståtel.

Övriga arter i fältvegetationen: Vårfryle, lingon, ljung, ängskovall och skogsstjärna.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter:

Fåglar: Talgoxe, trädgårdssångare och lövsångare.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 10

Beskrivning: Barrskog på torr mark, i sydost är det ett stort lövinslag. I väster finns ett litet kärr. Fin rekreationsskog.

Naturvärde: 7 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Barrskog.

Dominerande trädslag: Gran, men även mycket tall. **Övriga trädslag:** Rönn, björk, sälg och ek.

Maximal omkrets på träd: 180 cm tall. **Död ved:** Sparsamt, med bl.a. tallhögstubbar och tallågor.

Buskskikt:

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Örnbräken, ängskovall, kruståtel, vårfryle, ljung, ekorrbar, skogsstjärna, lingon. I den lilla kärrmiljön finns bl.a. stjärnstarr, gråstarr, tuvull, kråklöver, kärrviol, hundstarr, vecketåg, majbräken och mannagräs.

Dominerande arter i mosskiktet: Husmossa och väggmossa.

Övriga arter i mosskiktet: Kammossa.

Svampar: Violtagging.

Insekter:

Fåglar: Järnsparv, rödhake, lövsångare, blåmes, nötskrika, nötväcka, svarthätta, bofink, större hackspett, tofsmes, koltrast, mindre korsnäbb, kungsfågel och spillkråka (hack).

Övrigt: Ekorre.

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter: Långflikmossa.

Övrig bedömning:

Delområde 11

Beskrivning: Större delen av området består av en värdefull tallmosse med mycket blåbär.

Naturvärde: 8 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Tallmosse.

Dominerande trädslag: Tall. **Övriga trädslag:** Björk och gran.

Maximal omkrets på träd: 140 cm tall. **Död ved:** Torrträd av tall 10, tallågor 2 och granlåga 1.

Buskskikt:

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär (rikligt med bär).

Övriga arter i fältvegetationen: Tuvull, hjortron, odon, ljung, skvattram, lingon, rosling, kråklöver, gråstarr, stjärnstarr, kråkbär och tranbär.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar: Violtgging och klibbticka.

Insekter: Blåbärssikelvecklare, ockragul backmätare, torvmossemätare och violett blåvinge.

Fåglar: Bofink, trädpiplärka, lövsångare, koltrast, nötväcka, svarthätta, svartvit flugsnappare, tofsmes, grönsiska, järnsparv, talgoxe, entita, kråka, talltita, ärtsångare och taltrast.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 12

Beskrivning: Ung lövskog med enstaka kvarstående tallar.

Naturvärde: 4 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Hygge.

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Tall, rönn och gran.

Maximal omkrets på träd: 150 cm tall. **Död ved:** Tallåga 4, tallhögstubbe 3 och granlåga 1.

Buskskikt: Hallon och lövsly.

Dominerande arter i fältvegetation: Blåbär.

Övriga arter i fältvegetationen: Örnbräken, kruståtel, ängskovall, vårfryle, ekorrbär, skogsstjärna och ljung.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar: Violttagging, klibbticka och violticka.

Insekter:

Fåglar: Rödhake, grönsiska, bofink och lövsångare.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 13

Beskrivning: Blomrik gräsmark med mycket rikt insektsliv och enstaka träd.

Naturvärde: 8 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Gräsmark.

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Asp, sälg och tall.

Maximal omkrets på träd: 150 cm asp. **Död ved:**

Buskskikt: Hallon och hagtorn.

Dominerande arter i fältvegetation: Rödven.

Övriga arter i fältvegetationen: Skogsnäva, kanadensiskt gullris, stormåra, åkertistel, mjölkört, renfana, grässtjärnblomma, åkervädd, vitsippa, älggräs, videört, vårfryle, nejlikrot, kirskål, gulvial, teveronika, rödsvingel, strimsporre, gråfibbla, kråkvicker, käringtand, hundäxing, rotfibbla, flockfibbla och praktlysing.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Döskalleblomfluga, älggräspärlemorfjäril, ängssmygare, skogsnätfjäril, rapsfjäril, humlebagge, slåttergräsfjäril, näselfjäril, olivgrön guldbagge, luktgräsfjäril, vädssandbi och storfibblebi.

Fåglar: Lövsångare och skata.

Övrigt:

Rödlistade arter: Vädssandbi NT 1 hona och 1 hane, storfibblebi 1 hona.

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 14

Beskrivning: Igenväxande gräsmark med mycket unga hagtornsbuskar.

Naturvärde: 6 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Gräsmark

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Björk, rönn och oxel.

Maximal omkrets på träd: **Död ved:**

Buskskikt: Rikligt med hagtorn.

Dominerande arter i fältvegetation: Rödven och kanadensiskt gullris.

Övriga arter i fältvegetationen: Fyrkantig johannesört, grästhornblomma, stormåra, liten blåklocka, ängssyra, ängshaverot, åkertistel, nejlikrot, timotej, kråkvicker och styvmorsviol.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Luktgräsfjäril, kamgräsfjäril, gulvingad fältmätare, ängssmygare och liten tåtelsmygare.

Fåglar: Törnsångare.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 15

Beskrivning: Öppen gräsmark, mest mager med enstaka hagtornsbuskar och småbjörkar. Sydvänd slänt i norr med mycket fibblor. Östra delen mycket mager och den västra delen mer frodig.

Naturvärde: 7 **Datum:** 2011-06-26, 2011-06-06 **Biotop:** Gräsmark.

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:**

Maximal omkrets på träd: **Död ved:**

Buskskikt: Hagtorn och hallon.

Dominerande arter i fältvegetation: Rödven.

Övriga arter i fältvegetationen: Kråkvicker, kanadensiskt gullris, åkertistel, käringtand, baldersbrå, brunört, vitklöver, harklöver, rotfibbla, gråfibbla, röllika, ängsyra, stormåra, åkervädd och knapptåg.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Kamgräsfjäril, brunfläckig pärlemorfjäril, fibblemurarbi, småullbi, rödfransad björnsinnare, *Cerceris rybyensis*, ängssmygare, luktgräsfjäril, puktörneblåvinge, rödhalsad cylinderbock och solgräshoppa.

Fåglar: Törnsångare.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 16

Beskrivning: Gammal tomtmiljö och allé. Rik blommning och sandiga-grusiga partier finns.

Naturvärde: 7 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Parkmiljö

Dominerande trädslag: Lönn. **Övriga trädslag:** Körsbär, äpple, lind, ask och björk.

Maximal omkrets på träd: 220 cm lönn. **Död ved:** Torrträd av körsbär.

Buskskikt:

Dominerande arter i fältvegetation: Rödven.

Övriga arter i fältvegetationen: Kanadabinka, kungsljus, kanadensiskt gullris, gråfibbla, kirskål, åkertistel, teveronika, penningblad, nejlikrot och blekbalsamin.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Slättergräsfjäril, luktgräsfjäril och ängssmygare, mycket steklar på grusiga partier.

Fåglar:

Övrigt:

Rödlistade arter: Gall av viveln *Ceutorhyncus griseus* NT på backtrav.

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Delområde 17

Beskrivning: Öppen gräsmark, i norr med slåtterängsväxter bl.a. svinrot. Annars mindre blomrikt område jämfört med övriga delområden.

Naturvärde: 6 **Datum:** 2011-06-26 **Biotop:** Gräsmark

Dominerande trädslag: Björk. **Övriga trädslag:** Rönn och sälg.

Maximal omkrets på träd: 80 cm björk. **Död ved:**

Buskskikt: Rosenbuskar.

Dominerande arter i fältvegetation: Knylhavre.

Övriga arter i fältvegetationen: Käringtand, åkervädd, strimsporre, teveronika, kråkvicker, gökärt, svinrot, fyrkantig johannesört, rödven, grästjärnblomma, rotfibbla, stormåra, mjölkört, baldersbrå, ängssyra, ängshaverot, svinmålla, päroleternell, liten blåklocka, flockfibbla, röllika, harstarr, rödfibbla och ärenpris.

Dominerande arter i mosskiktet:

Övriga arter i mosskiktet:

Svampar:

Insekter: Ängssmygare, gulbrokigt slätterfly, luktgräsfjäril och slättergräsfjäril.

Fåglar: Pilfink.

Övrigt:

Rödlistade arter:

Skogsstyrelsens signalarter:

Övrig bedömning:

Speciella hänsyn vid en exploatering

1. Spara och gynna tall och lövträd, speciellt äldre träd.
2. Flera av skogsområdena är fina rekreationsskogar och bör sparas.
3. Spara död ved i största möjliga mån.
4. Lämna tallmossen delområde 11 i norr orörd.
5. Spara så stor del av gräsmarkerna som möjligt speciellt delområde 13 och 15. Det vore värdefullt om slåtter infördes på delar av dessa marker, så att de kan bli än mer blomrika och så att de inte växer igen.

Referenser:

Gärdenfors, U. (ed) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Ivarsson, T. 2006. Natur i Växjö stad 2005. Växjö kommun.

Nitare, J. (ed) 2000. Signalarter, indikatorer på skyddsvärd skog, flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen, Jönköping.